Om anmälningsplikt för djurhälsopersonal

– avel med djur

Du som djurhälsopersonal träffar många djur och har kompetens att bedöma djurens hälsotillstånd och välfärd, vilket gör dig viktig i det förebyggande djurskyddsarbetet.

Länsstyrelserna har inte uppdrag att utföra rutinkontroller av sällskapsdjur, utan behöver få kännedom om när de missköts eller på annat sätt far illa. Där behövs att du som djurhälsopersonal lämnar information till länsstyrelsen genom en anmälan. Du är faktiskt skyldig att göra detta, genom en så kallad anmälningsplikt.

Anmälningsplikten gäller mer än djur som vanvårdas

Anmälningsplikten gäller inte bara vid fall av vanvård eller misshandel av djur, utan också när det finns skäl att tro att djurskyddslagstiftningen inte har följts på annat sätt. Till exempel vid avel på för unga individer eller avel på individer som har sjukdomar eller funktionshinder som kan nedärvas.

Avel kan utgöra lidande och ett brott mot djurskyddslagen

Enligt djurskyddslagen är det förbjudet att utföra avel som kan medföra lidande. Det är också förbjudet med avel som kan påverka djurets naturliga beteende, normala kroppsfunktioner eller förmåga att naturligt föda fram sin avkomma.

Trots detta förekommer idag avel där föräldradjur och avkommor riskerar att bli sjuka och utsättas för lidande. Vissa individer har en anatomi som gör att de har hälsoproblem såsom andningssvårigheter, smärtor, hudproblem, ögonsjukdomar eller oförmåga att reproducera sig naturligt. Det finns dessutom många andra ärftliga hälsoproblem som inte kan ses på utsidan.

Avel på individer som kan förväntas nedärva hälsoproblem strider alltså mot djurskyddslagen. Detta omfattar även djur som har korrigerats kirurgiskt och därmed inte längre har problem själva.

Om du som djurhälsopersonal i din yrkesutövning får kännedom om sådan avel, så omfattas det av anmälningsplikten.

Vad innebär anmälningsplikten?

All djurhälsopersonal är skyldig att anmäla misstanke om att djur inte hålls eller sköts på rätt sätt till länsstyrelsen, såvida bristen inte är lindrig och rättas till omgående. Anmälningsplikten regleras i 8 kap. 18 § djurskyddslagen (2018:1192).

De sekretessbestämmelser som djurhälsopersonal omfattas av gäller inte när det finns en skyldighet att överlämna information enligt lag. Sekretessen utgör därför inget hinder för dig som djurhälsopersonal att lämna in en djurskyddsanmälan till länsstyrelsen.

Länsstyrelserna

Faktablad: Anmälningsplikt

Tänk på att vid veterinärbesiktning notera sådant som avviker från det normala och hälsosamma, även om det anses ”typiskt för rasen”.

Bestämmelser för avel med hundar och katter

För att hundar och katter ska få användas i avel ska följande krav vara uppfyllda:

1. Föräldradjuren ska ha lämpliga anatomiska, fysiologiska och beteendemässiga egenskaper och dessa egenskaper får inte riskera att påverka negativt vare sig föräldradjurens eller avkommornas hälsa och välfärd.

2. Föräldradjuren ska vara i god fysisk och psykisk hälsa inför parningen.

Hundar och katter får **inte** användas i avel om:

1. De har sjukdomar, letala anlag, defekter eller andra egenskaper som kan nedärvas och kan medföra lidande för deras avkommor, eller kan hindra avkommorna att bete sig naturligt.

2. De är eller är med stor sannolikhet bärare av recessivt anlag för sjukdom, letala anlag, defekter eller andra egenskaper som kan medföra lidande eller negativt påverka avkommornas naturliga beteende, såvida inte parning sker med individ som är konstaterat fri från motsvarande anlag.

3. Parningskombinationen utifrån tillgänglig information ökar risken för sjukdom eller funktionshinder hos avkomman. Med funktionshinder avses ett tillstånd som försvårar naturliga beteenden eller funktioner hos djur.

Hur länsstyrelsen hanterar din anmälan

Vi tar anmälningar från djurhälsopersonal på stort allvar. En anmälan leder ofta till att länsstyrelsen gör en fysisk eller administrativ kontroll av djurhållningen. Länsstyrelsen kan besluta om att avel på en individ ska upphöra, men kan inte förbjuda avel på en viss ras.

Länsstyrelsen återkopplar inte till dig som anmälare, men du kan kontakta din länsstyrelse för att få information om vad som skett med din anmälan.

Ärenden som behöver utredas av polis

Din anmälan kan leda till att länsstyrelsen överlämnar informationen till Polismyndigheten för vidare utredning. I dessa fall hänvisar länsstyrelsen till underlaget från dig som djurhälsopersonal. Det innebär att du kan komma att bli förhörd och få vittna om åtal väcks.

Du har även möjlighet att själv skicka in en polisanmälan med dina iakttagelser.

Version: NIG 09-2026
Utgiven av Länsstyrelsernas nationella informationsgrupp, NIG.
Bilder från mostphotos.com

Kontakta oss

För att hitta kontaktuppgifter till din Länsstyrelse, gå in på: **www.lansstyrelsen.se** och välj det län du tillhör.

Mer information

Veterinära författningshandboken - Jordbruksverket.se

Länsstyrelserna